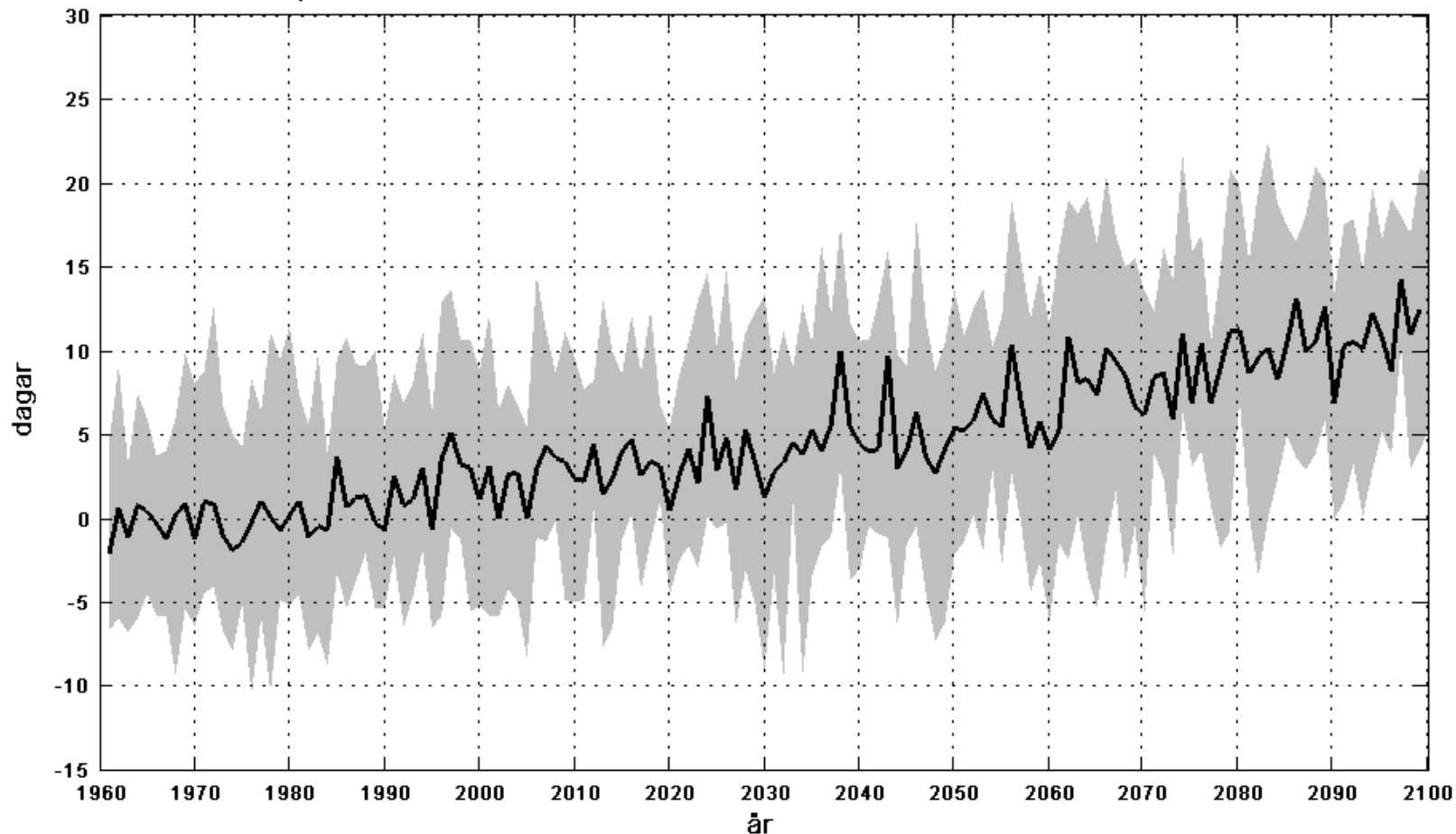

Hantering av översvämningssrisk till följd av skyfall

Lars Westholm, Håkan Alexandersson,
Länsstyrelsen Västra Götaland

Beräknad förändring av årets antal dagar med kraftig nederbörd jämfört med 1961-1990. Västra Götalands län. Scenario RCP 8.5.

Länsstyrelsernas rekommendationer

- Gemensamt arbete av Länsstyrelserna i Stockholm och Västra Götaland.
- Stöd från SMHI.
- Arbetsgrupp som fått hjälp av en extern referensgrupp (myndigheter, kommuner, branschorg.)
- Interna referensgrupper.
- Denna presentation bygger på vårt senaste utkast.
- Förankring internt och till kommuner under våren 2018.

Länsstyrelsens granskning

- Vid planläggning ska bebyggelse lokaliseras till mark som är **lämpad för ändamålet** med hänsyn till bland annat risken för **översvämning** (2 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL)).
- Länsstyrelsen ska **upphäva kommunens** beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan om beslutet kan antas innebära att en bebyggelse blir olämplig i förhållande till **risken för översvämning** (11 kap. 10-11 § PBL).

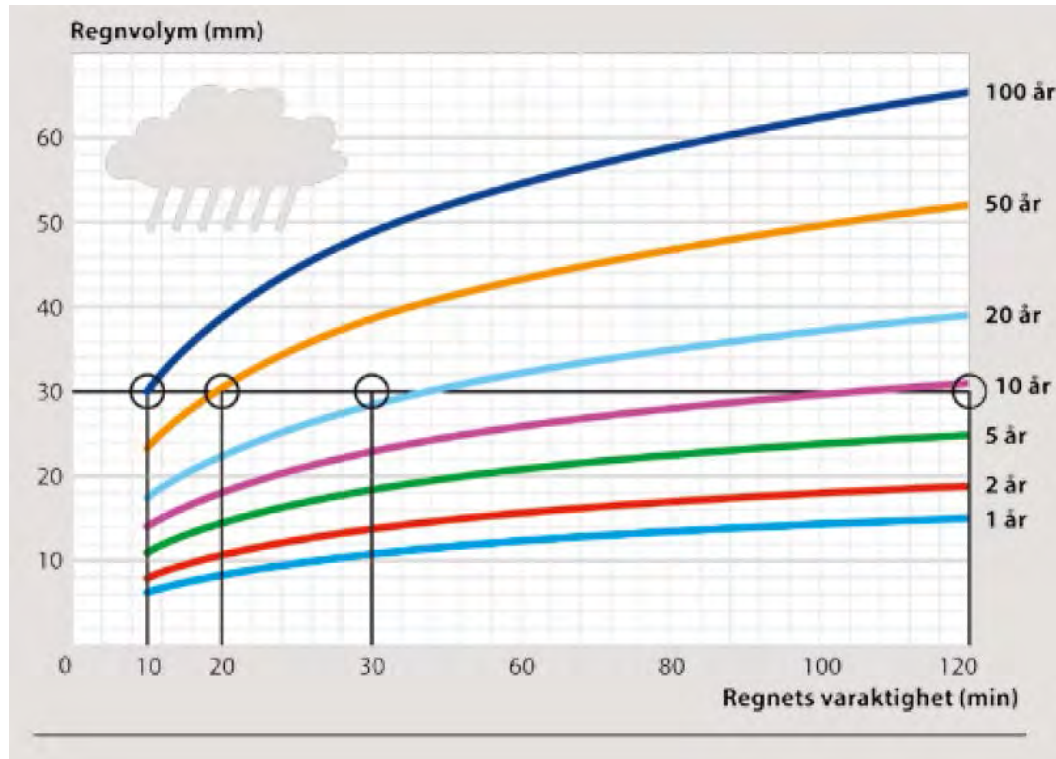
Länsstyrelsernas rekommendationer:

Ny bebyggelse planeras så att den inte tar skada av en översvämning från ett regn med återkomsttid på minst **100 år**.

Bebyggelse som bedöms som **samhällsviktig verksamhet** ges en **högre säkerhetsnivå** och planeras så att funktionen kan upprätthållas vid en översvämning.

Risken för översvämning till följd av skyfall bedöms i detaljplan och eventuella **skyddsåtgärder regleras så långt det är möjligt**.

100-års regn – Mängden regn varierar med varaktigheten.

Från Vägledning för skyfallskartering, MSB 2017

Länsstyrelsernas rekommendationer:

Ny bebyggelse planeras så att den inte tar skada av en översvämning från ett regn med återkomsttid på minst **100 år**.

Bebyggelse som bedöms som **samhällsviktig verksamhet** ges en **högre säkerhetsnivå** och planeras så att funktionen kan upprätthållas vid en översvämning.

Risken för översvämning till följd av skyfall bedöms i detaljplan och eventuella **skyddsåtgärder regleras så långt det är möjligt**.

Länsstyrelsernas rekommendationer

- Hänsyn till dessa rekommendationer ska tas vid **planering av all ny bebyggelse, såväl vid lokalisering, som placering och utformning.**
- Rekommendationerna utgör det **lägsta krav som Länsstyrelsen anser ska uppfyllas** med hänsyn till risken för översvämning enligt 2 kap. 5 § punkt 5 plan- och bygglagen.

VA ansvarar för 10 – 30 års regn enligt Svenskt Vatten

Tabell 2.1 Minimikrav på återkomsttider för regn vid dimensionering av nya dagvattensystem.

Nya duplikatsystem	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
	Återkomsttid för regn vid fylld ledning	Återkomsttid för trycklinje i marknivå	Återkomsttid för marköversvämning med skador på byggnader
Gles bostadsbebyggelse	2	10	> 100 år
Tät bostadsbebyggelse	5	20	> 100 år
Centrum- och affärsområden	10	30	> 100 år

40 ● Publikation P110 – Del 1 Januari 2016

Svenskt Vatten har i P110 "Avledning av dag-, drän- och spillvatten" tydliggjort sin ståndpunkt.

Kommun ansvarar för ytvattnet

enligt Svenskt Vatten

Ansvaret för att fastställa säkerhetsnivån för skydd av byggnader och anläggningar när de allmänna avloppssystemen är fyllda ligger hos kommunledningen. Det operativa ansvaret måste delegeras till lämplig enhet inom kommunen. Säkerhetsnivån uttrycks lämpligen som lägsta återkomsttid för skador på byggnader och anläggningar. Denna säkerhetsnivå bör beskrivas i en dagvattenstrategi eller motsvarande dokument, och fastställas av kommunfullmäktige, (kapitel 1.7).

Ansvaret för att uppfylla de överordnade kraven på översvämningssäkert byggande ligger på kommunen. För att hitta de bästa utformningarna av dagvattenhanteringen vid skyfall behövs ett nära samarbete över kompetensgränserna: samhällsplanering, bygglovshantering, VA, gata, park och miljö.

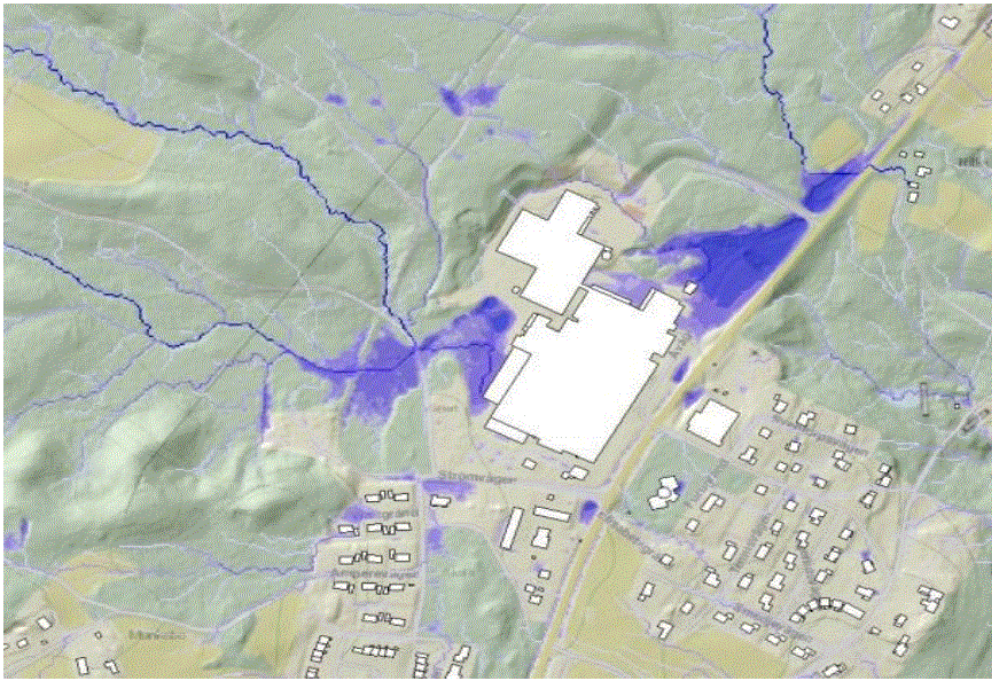

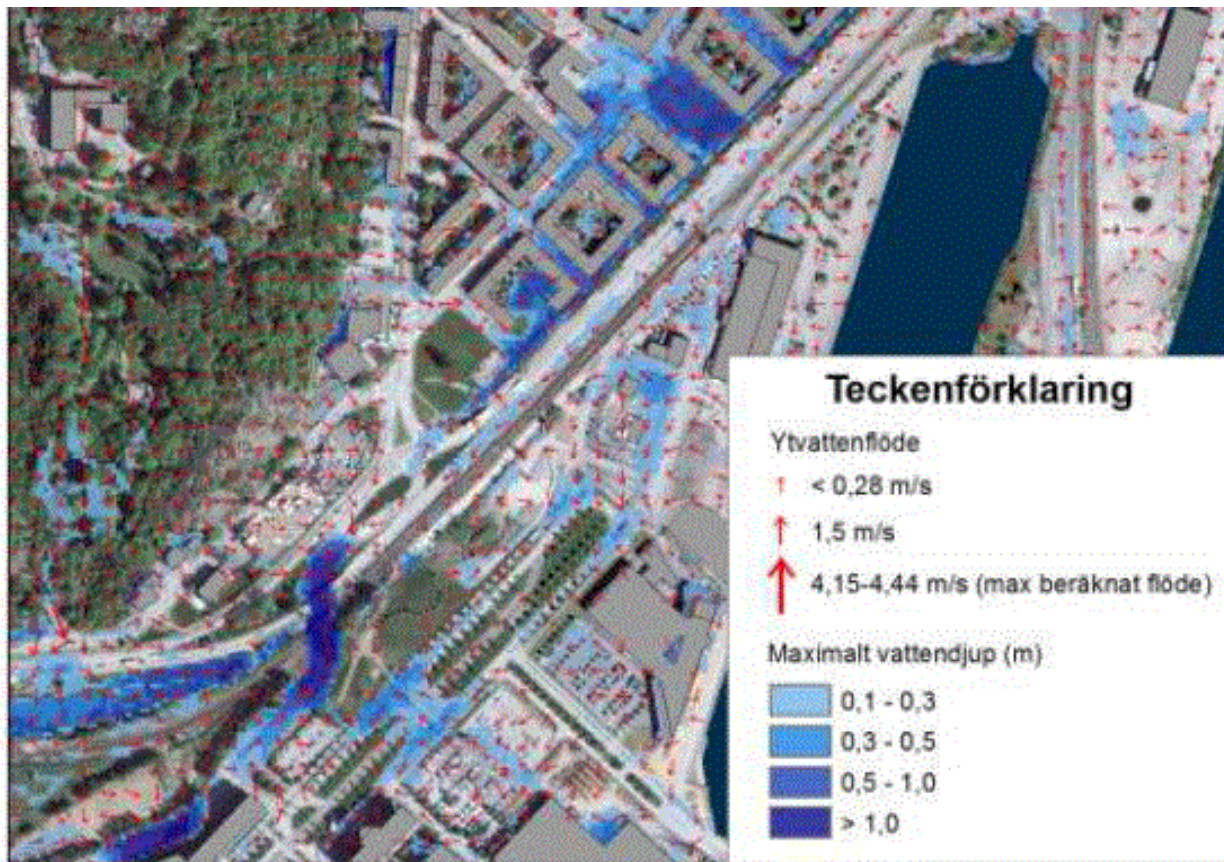
Underlag

Skyfallskartering

Identifiera riskområden genom att kartera lågpunkter i terrängen

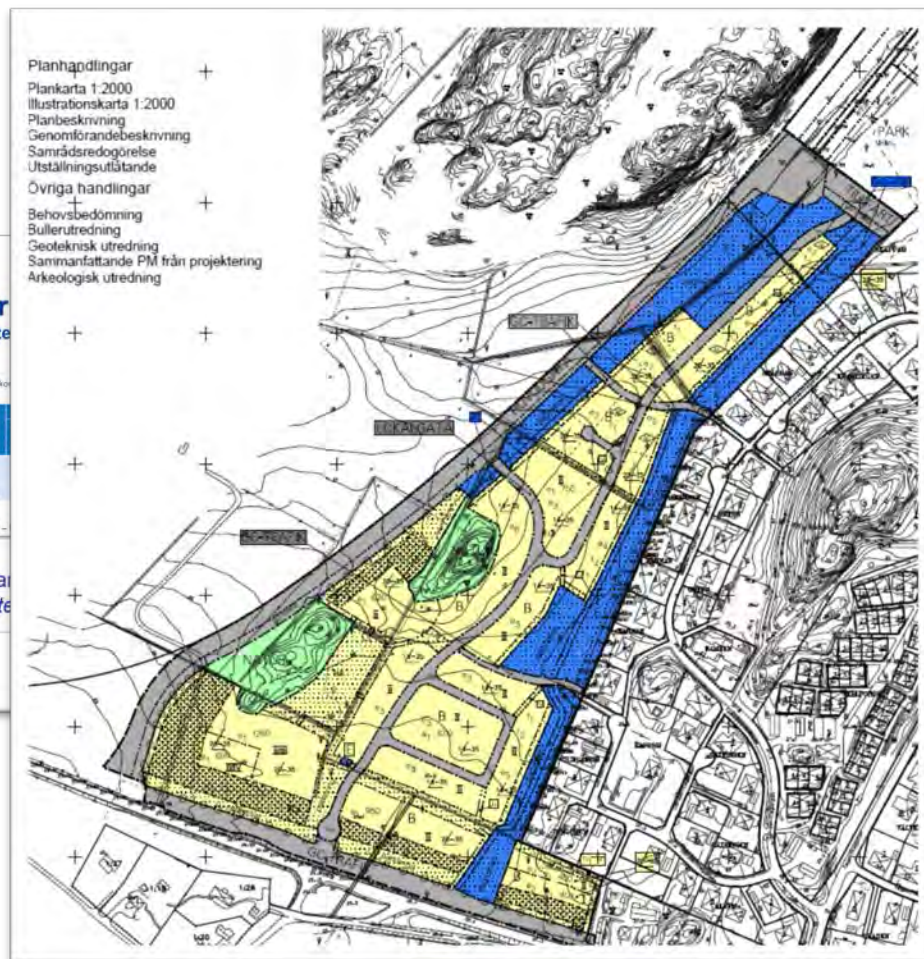
Figur1 : 100 års regn i Kvillestaden

- Exempel norra Älvstranden Göteborg 2015

Analys av markavrinning och ledningsnät

Hanteras lämpligen i detaljplanen

VA ansvar enligt Svenskt Vatten

Tabell 2.1 Minstekrav på styrkor dagvattensystem

Nya duplikatsystem

- Gles bebyggelse
- Tät bebyggelse
- Centrum- och affärsområden

40 Publikation P110

Svenskt Vatten har drän- och spillvatten

attnet

och utredning utvärderas. Det ommunen. Säker- dor på byggnader vattenstrategi eller e, (kapitel 1.7). ningsstarkt byg- arna av dagvatten- ngränserna; sam-

Översiktsplanering

Tydliga ställningstaganden i en översiktsplan, bör hantera problematiken genom att:

1. Ta fram en **skyfallskartering**. Karteringen bör göras per *avrinningsområde*.
2. Ta fram en **konsekvensanalys** över hur planerad bebyggelseutveckling kan påverkas samt översvämningsrisken för *omkringliggande befintlig och planerad bebyggelse*.
3. Ta fram **principiella ställningstaganden** och en tydlig **strategi** för hur översvämningsrisken ska hanteras.

Detaljplanering

I detaljplanen regleras bebyggelsen och tomters **placering, utformning** och **utförande**.

- **Låglänta** områden kan utgöra **park-, naturmark** eller annan genomsläpplig yta. **Högre belägna områden** kan ha **tillkommande bebyggelsen**.
- Planbestämmelsen kan föreskriva **vissa tekniska egenskaper** eller **utformning** av ny bebyggelse.
- Även nivåer för viss **allmän platsmark** kan behöva regleras.
- Om byggnader placeras inom område med översvämningsrisk kan planbestämmelser se till att **konstruktionen inte skadas**. T.ex. vattentäta konstruktioner.
- Åtgärder för skydd mot **andra typer av översvämningar** kan skapa instängda områden där avrinning inte kan ske.

Läsa mer

- Planbestämmelsekatalogen (Boverket) [LÄNK](#)
- Klimatanpassning i fysisk planering- Länsstyrelserna 2012 [LÄNK](#)
- Vägledning för skyfallskartering, MSB 2017 [LÄNK](#)
- Kartläggning av skyfalls påverkan på samhällsviktig verksamhet, MSB 2014 [LÄNK](#)
- Klimatanalys för Västra Götaland [LÄNK](#)
- P110 Avledning av spill-, drän och dagvatten, Svensk Vatten 2014 [LÄNK](#)

